

Nr 28**Trafikutskottets betänkande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående transportstöd vid viss linjesjöfart från Gotland jämte motioner.****Propositionen**

Kungl. Maj:t har i propositionen 1971: 154 under återopande av utdrag av statsrådsprotokollet över kommunikationsärenden för den 29 oktober 1971 föreslagit riksdagen att dels godkänna riktlinjer för ett transportstöd till Gotland enligt vad i propositionen anförts, dels till Transportstöd för Gotland för budgetåret 1971/72 under sjätte huvudtiteln anvisa ett förslagsanslag av 900 000 kr.

För att skapa gynnsammare betingelser för den näringsgeografiska utveckling som Gotlands inlemmande i stödområdet syftar till föreslås i propositionen ett fraktstöd avseende de utgående godstransporterna i Gotlandsbolagets färjetrafik med fastlandet. Godstaxan (längdmeter-taxan för godsfordon) avses reduceras med 50 %.

För att gynna turismen och förbilliga den gotländska allmänhetens fastlandsresor föreslås vidare en statlig insats, som i förening med visst företagsekonomiskt utrymme inom Gotlandsbolaget medger en reduktion av bolagets personbiltaxa med 25 %.

Årskostnaden för det angivna stödet, som avses utgå fr. o. m. den 1 februari 1972, har beräknats till sammanlagt 2,1 milj. kr.

Motionerna

I detta sammanhang har utskottet behandlat

dels den vid början av årets riksdag väckta motionen 1971: 408 av herrar Schött (m) och Krönmark (m) vari yrkats att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte hemställa att Kungl. Maj:t förelägger riksdagen förslag om särskilt stöd till sjötransporter till och från Gotland och att Kungl. Maj:t vidtager åtgärder för att sänka kostnaderna för flyg till och från Gotland,

dels den likaledes vid början av årets riksdag väckta motionen 1971: 497 av herr Gustafsson i Stenkyrka (c) vari hemställts att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t begär att de statliga avgifter som belastar Gotlandsflyget slopas,

dels motionen 1971: 1588 av herr Gustafsson i Stenkyrka m. fl. (c, s, fp, m) vari hemställts att riksdagen måtte besluta att i skrivelse till

Kungl. Maj:t 1. som sin mening uttala att nedsättning av godstaxan (längdmetertaxan för godsfordon) för utgående transporter må utgöra 65 %, 2. anhålla om att Kungl. Maj:t på tilläggsstat begär medel för av bifall till yrkandet under punkten 1 föranledda kostnader, 3. anhålla om skyndsamt utredning och förslag beträffande frågan om nedsättning av godstaxan för ingående transporter på i motionen anförda grunder, 4. som sin mening uttala att statsbidrag till Visby hamn må utgå med 95 % av utbyggnadskostnaderna, 5. som sin mening uttala att samråd skall komma till stånd under den treåriga försöksperioden mellan Gotlands kommun och kommunikationsdepartementet angående den slutliga lösningen av Gotlands trafikfrågor och att formerna för detta samråd skyndsamt fastställas,

dels motionen 1971: 1589 av herr Hallgren m. fl. (vpk) vari föreslagits att riksdagen i skrivelse till regeringen begär förslag om förstattligande av Gotlandsbolaget och AB Sjölinjer,

dels motionen 1971: 1590 av herr Hamrin m. fl. (fp) vari hemställts att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t begär skyndsamt utredning och förslag om ytterligare åtgärder i syfte att skapa likställighet mellan Gotland och fastlandet i fråga om kostnader för transport av gods, fordon och passagerare,

dels motionen 1971: 1591 av herrar Persson i Heden (c) och Polstam (c) vari hemställts att riksdagen måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t dels som sin mening uttala att det statliga stödet till gotlandstrafiken efter den treåriga försöksperioden skall grundas på den s. k. vägprincipen innebärande att staten svarar för merkostnader förorsakade av transport över vattnet jämfört med transportkostnaderna på allmän väg, dels anhålla om utredning och förslag till riksdagen i god tid före försöksperiodens utgång angående stödsystem grundat på nämnda princip,

dels motionen 1971: 1592 av herr Schött m. fl. (m) vari yrkats att riksdagen måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställa att förslag förelägges riksdagen om att fraktstödet skall omfatta jämväl lastbilstransporter enligt likartade regler som gäller inom andra delar av stödområdet och att fraktstödet vidgas till att omfatta även transporter till Gotland enligt i motionen angivna grunder och att åtgärder vidtas för att nedbringa flygpriserna mellan Gotland och fastlandet.

Utskottet

I den av 1970 års riksdag godtagna propositionen 1970: 175 — om lag om linjesjöfart på Gotland — erinrades om de speciella näringsgeografiska och andra förhållanden som påverkar utformningen och omfattningen av transporter mellan Gotland och övriga delar av landet.

Det konstaterades därvid att med Gotlands läge följer dess starka beroende av sjötransporter och att detta i särskild grad gäller godstrafiken. I fråga om persontrafiken konstaterades att flyget i allt större utsträckning tagit över de fasta, över hela året fördelade persontransporterna, medan beträffande turistresorna transporterna med båt allttjämt dominerar. Mot bakgrund av bl. a. nämnda förhållanden och i syfte att skapa garantier för en tillfredsställande transportförsörjning för Gotland till lägsta möjliga kostnader föreslogs i propositionen en lag, enligt vilken linjesjöfart mellan Gotland och svensk hamn utanför Gotland skall få bedrivas endast efter tillstånd av Kungl. Maj:t. I lagen anges de närmare förutsättningarna för att tillstånd skall lämnas. Taxor och turplaner skall fastställas av Kungl. Maj:t eller myndighet som Kungl. Maj:t bestämmer. Även i övrigt kan bestämmas särskilda villkor.

Sedan lagen antagits av riksdagen har trafikillstånd meddelats Gotlandsbolaget att bedriva sjöfart för gods- och personbefordran mellan Gotland och svenska hamnar utanför Gotland. Vidare har AB Sjölinjer lämnats tillstånd att bedriva sjöfart för stycke godsbefordran i regelbunden trafik mellan Gotland och Stockholm. Genom särskilda beslut har turplaner och taxor fastställts för de båda bolagen att gälla t. o. m. den 31 januari 1972.

I den förut nämnda propositionen uttalade departementschefen också sin avsikt att senare återkomma till frågan om den ekonomiska insats som ställts i utsikt i syfte att reducera fraktkostnaderna i den reguljära trafiken mellan Gotland och fastlandet. Sedan frågan om ett sådant transportstöd behandlats inom kommunikationsdepartementet har förslag i ämnet lagts fram i propositionen 1971: 154. Utskottet finner det tillfredsställande att så skett. Förslaget torde till väsentlig del också innebära ett tillgodoscende av yrkandet i den vid början av årets riksdag väckta motionen 1971: 408 att riksdagen föreläggs förslag om särskilt stöd till sjötransporter till och från Gotland. Någon särskild åtgärd från riksdagens sida i anledning av detta motionsyrkande synes sålunda inte vara påkallad.

Beträffande förslagets olika delar jämte de i ämnet i övrigt väckta motionerna får utskottet anföra följande.

Det föreslagna fraktstödet anses böra knytas till den reguljära färjetrafiken. Med en sådan utgångspunkt gäller det enligt departementschefen att utforma stödet på ett sådant sätt att det bäst främjar Gotlands regionala och näringspolitiska utveckling. Vid sina överväganden huruvida fraktstödet skall avse både in- och utgående färjetransporter eller om det bör koncentreras till de utgående transporterna och därvid kunna ges ett relativt sett ökat djup har han funnit avgörande skäl tala för det senare alternativet.

I fråga om dessa transporter anses vägande skäl tala för att genom

ett fraktstöd minska de kostnadsmissiga olägenheter för det gotländska näringslivet som följer med Gotlands läge och med de därav betingade merkostnaderna i samband med färjeöverfarten. Därmed förklaras också gynnsammare betingelser kunna skapas för den näringspolitiska utveckling som Gotlands inlemmande i stödområdet syftar till. I fråga om utformningen av transportstödet gäller att de utgående transporter till helt övervägande del avser på Gotland producerade jordbruks- och livsmedelsprodukter samt mera bearbetade produkter från i första hand verkstadsindustrin. Allmänt gäller att det är fråga om varor som det från regionalpolitisk synpunkt är angeläget att stödja. Vid en jämförelse med det norrländska transportstödet konstateras också att det till allra största delen är varor som faller inom detta. Detsamma gäller de speciella godsslag som f. n. går i trampfart men som vid ett fraktstöd inom ramen för färjetrafiken kan tänkas på kortare eller längre sikt gå över till biltransporter.

Med den angivna strukturen på det utgående godset krävs enligt departementschefen inte den selektiva stödform som man i Norrlands-sammanhang arbetar med, utan en generell lösning innefattande hela det färjetransporterade godset kan väljas. I ett sådant generellt arrangemang anses ligga väsentliga administrativa fördelar. Bl. a. kan man därigenom bygga in fraktstödet direkt i Gotlandsbolagets taxa. En sådan ordning — som bygger på att det anslag som anvisas för fraktstöd utbetalas till Gotlandsbolaget för att möjliggöra en däremot svarande reducering av taxan — förklaras vara möjlig genom den kontroll i taxehänseende och den insyn i bolaget som lagen om linjesjöfart på Gotland medger.

I anledning av förslaget har i motionen 1971: 1588 begärts skyndsamt utredning och förslag beträffande frågan om nedsättning av godstaxan för *vissa ingående transporter* på de i motionen anförda grunderna. Vidare har i motionen 1971: 1592 begärts att riksdagen hos Kungl. Maj:t hemställer att fraktstödet vidgas till att omfatta även vissa transporter till Gotland.

Utskottet har för sin del funnit sig kunna godta departementschefens förslag i dessa delar och avstyrker därför — och under hänvisning till vad i det föregående anförts rörande stödets utformning m. m. — nämnda motionsyrkanden.

Av förut anförda skäl avstyrker utskottet vidare det i motionen 1971: 1589 framställda yrkandet att riksdagen hos regeringen begär förslag om *förstatligande av Gotlandsbolaget och AB Sjölinjer*.

Vid avvägningen av fraktstödet säger sig departementschefen ha velat ge det ett sådant djup att marknadsförutsättningarna för det gotländska näringslivet påtagligt förbättras och avsättningen av gotländska produkter i motsvarande mån stimuleras. Han har därvid

stannat för att föreslå en nedsättning av godstaxan (längdmetertaxan för godsfordon) för de utgående transporter med 50 % fr. o. m. den 1 februari 1972. Därmed följer att fraktavgiften per längdmeter vad avser sträckan Gotland—Nynäshamn kan minskas från 39 till 20 kr. samt beträffande sträckan Gotland—Oskarshamn/Västervik från 32 till 16 kr. Denna reducering av färjetaxan innebär utslagen på olika totala transportlängder — under antagande av fordonslasten om 5—15 ton — att frakten på exempelvis sträckorna Visby—Stockholm, Visby—Göteborg och Visby—Norrköping sänks med 15—25 %.

Utskottet har även i nu berörda delar funnit sig kunna godta departementschefens förslag. Härav följer att utskottet avstyrker yrkandet i motionen 1971:1588 att riksdagen hos Kungl. Maj:t begär att *nedsättning av godstaxan* (längdmetertaxan för godsfordon) för utgående transporter må utgöra 65 % samt att i anledning härav erforderliga ytterligare anslagsmedel beräknas.

I anslutning till behandlingen av godstaxan — avseende avgifter för överföring av godsfordon — har departementschefen även övervägt frågan om avgifter för överföring av personbilar mellan Gotland och fastlandet. För att på en gång gynna turismen — som är en betydelsefull inkomstkälla på Gotland — och förbilliga den gotländska allmänhetens fastlandsresor föreslås även för dessa fordon en kraftig fraktreducering. Vid de överläggningar som förts mellan kommunikationsdepartementet och Gotlandsbolaget har det visat sig att ett företagsekonomiskt utrymme finns för en reducering av personbilstaxan med ca 10 %. Departementschefen förklarar sig beredd förorda att ett medelsutrymme beräknas som vid den givna trafiken motsvarar en ytterligare reducering med ca 15 %. Detta skulle alltså innebära en total fraktminskning med 25 %. Det innebär vid nuvarande förhållanden att avgiften för en överförd personbil fr. o. m. den 1 februari 1972 skulle bli 45 kr., varå på Gotland bosatta personer liksom hittills skulle erhålla 50 % rabatt. Företagsekonomiskt utrymme har därjämte inom bolaget bedömts finnas för en sänkning av persontaxan med 10 %. I enlighet härmed har genom beslut av Kungl. Maj:t den 29 oktober 1971 priset på färdbiljett enkel resa mellan Gotland och fastlandet fr. o. m. den 1 februari nästa år bestämts till 38:50 kr., mot f. n. 42:50 kr. På detta erhåller på Gotland bosatta personer 50 % rabatt.

Kostnaden för det nu föreslagna fraktstödet beräknas till sammanlagt 2,1 milj. kr. per år, varav ca 1,5 milj. kr. hänför sig till gods-transportstödet och ca 600 000 kr. till nedsättning av personbilstaxan.

Medel till fraktstödet bör enligt departementschefen anvisas under ett särskilt förslagsanslag, benämnt Transportstöd till Gotland. För budgetåret 1971/72 föreslås att anslaget anvisas med 900 000 kr., svarande mot kostnaderna för en femmånadersperiod (1.2—30.6.1972).

I motionen 1971: 1590 har framhållits att färjorna i praktiken är Gotlands "landsväg" till det övriga Sverige. Som princip borde därför gälla, att staten skall bära de merkostnader, som påläggas gods, fordon och passagerare för transport mellan Gotland och fastlandet jämfört med transportkostnaden för motsvarande sträcka på fastlandet. Om betingelserna på Gotland någonsin skall bli jämförbara med betingelserna på fastlandet, måste därför målsättningen vara att transportkostnaderna till och från Gotland åtminstone inte får vara högre än vad en transport på fastlandet av motsvarande längd skulle betinga.

Mot bakgrund bl. a. härav begär motionärerna skyndsamt utredning och förslag om *ytterligare åtgärder i syfte att skapa likställighet mellan Gotland och fastlandet* i fråga om kostnader för transport av gods, fordon och passagerare.

Utskottet vill i anledning härav hänvisa till vad i det föregående anförts beträffande behovet av och syftet med det i propositionen föreslagna transportstödet samt den utformning stödet ur skilda synpunkter lämpligen bör ha.

Utskottet vill vidare erinra om att det förordade systemet skall bedrivas som försöksverksamhet under en treårsperiod. Resultatet härav bör enligt utskottets uppfattning avvaktas innan ytterligare åtgärder vidtas. Utskottet förutsätter dock att redan under treårsperioden överväganden sker beträffande stödets utformning och tillämpning efter försöksperiodens utgång. Under hänvisning till det anförda avstyrker utskottet motionen i fråga.

Av samma skäl avstyrker utskottet yrkandena i motionen 1971: 1591 att riksdagen dels som sin mening redan nu uttalar att det statliga stödet till Gotlandstrafiken efter den treåriga försöksperioden skall grundas på den s. k. vägprincipen, dels begär utredning och förslag före försöksperiodens utgång angående ett stödsystem grundat på nämnda princip.

Ej heller finner utskottet anledning föreligga att såsom i motionen 1971: 1588 yrkats riksdagen beslutar att i särskild skrivelse till Kungl. Maj:t uttala att samråd skall komma till stånd under den treåriga försöksperioden mellan Gotlands kommun och kommunikationsdepartementet angående den slutliga lösningen av Gotlands trafikfrågor samt att formerna för detta samråd skyndsamt fastställas. Utskottet förutsätter nämligen att samråd ändock kommer till stånd i fråga om taxor och turlistor samt trafikens och trafikmedlens utformning m. m. Att föreskriva bindande former för detta samråd är enligt utskottets uppfattning inte erforderligt.

Utskottet avstyrker vidare yrkandet i motionen 1971: 1592 att riksdagen hos Kungl. Maj:t begär att förslag föreläggs riksdagen om att fraktstödet skall omfatta jämväl lastbilstransporter enligt likartade regler som gäller inom andra delar av stödområdet.

Vad beträffar yrkandet i motionen 1971: 1588 att statsbidrag till Visby hamn må utgå med 95 % av utbyggnadskostnaderna anser utskottet detsamma inte böra prövas i nu förevarande sammanhang och avstyrker därför motionen även i denna del. Utskottet vill dock i sammanhanget framhålla att nämnda kostnader i vart fall i viss utsträckning torde komma att återspeglas i utgående taxor m. m. och sålunda indirekt omfattas av transportstödet.

I motionen 1971: 408 har yrkats att riksdagen hos Kungl. Maj:t begär åtgärder för att nedbringa flygkostnaderna mellan Gotland och fastlandet. Ett yrkande av samma innebörd har ställts i motionen 1971: 1592. Vidare har i motionen 1971: 497 yrkats att riksdagen hos Kungl. Maj:t begär att de statliga avgifter som belastar Gotlandsflyget slopas.

Utskottet vill i anledning av de förstnämnda båda yrkandena framhålla att taxorna för Gotlandsflyget fastställts efter godkännande av luftfartsstyrelsen. Såsom av propositionen framgår har därvid viss differentiering av taxorna vidtagits i syfte att tillgodose den fasta gotländska befolkningens intressen. Frågan om Linjeflygs prispolitik på Visbylinjerna har f. ö. varit föremål för en ingående granskning av näringsfrihetsombudsmannen utan att ha föranlett någon särskild taxeåtgärd. Utskottet finner mot bakgrund bl. a. härav inte anledning föreligga att riksdagen i nu förevarande sammanhang begär någon särskild åtgärd i frågan från Kungl. Maj:ts sida.

Beträffande yrkandet i motionen 1971: 497 vill utskottet erinra om innebörden av 1967 års riksdagsbeslut rörande riktlinjerna för luftfartsverkets verksamhet och organisation (prop. 1967: 57, SU 1967: 107, rskr 1967: 267). Med hänsyn till det krav på full kostnadstäckning för den civila luftfartens del som i samband därmed fastställts kan utskottet inte tillstyrka att de statliga passagerar- och flygplatsavgifterna på berörda linjer slopas samt avstyrker därför motionen i fråga.

Under hänvisning till det anförda hemställer utskottet

1. att motionen 1971: 408 i vad avser skrivelse till Kungl. Maj:t om särskilt stöd till sjötransporter till och från Gotland, inte föranleder någon riksdagens åtgärd,
2. att riksdagen avslår motionen 1971: 1588 i vad avser yrkandet om skyndsamt utredning och förslag beträffande frågan om nedsättning av godstaxan för vissa ingående transporter samt motionen 1971: 1592 i vad avser yrkandet att fraktstödet vidgas att omfatta även vissa transporter till Gotland,
3. att riksdagen avslår motionen 1971: 1589,
4. att riksdagen avslår motionen 1971: 1588 i vad avser yrkandena att nedsättning av godstaxan för utgående transporter må utgöra 65 % samt att Kungl. Maj:t på tilläggsstat begär de ytterligare anslagsmedel som erfordras vid ett bifall till förstnämnda yrkande,

5. att riksdagen avslår motionerna 1971: 1590 och 1971: 1591, motionen 1971: 1592 i vad avser transportstöd till lastbilstransporter, motionen 1971: 1588 i vad avser statsbidrag till Visby hamn samt samråd mellan Gotlands kommun och kommunikationsdepartementet, motionerna 1971: 408 och 1971: 1592, sistnämnda båda motioner i vad avser kostnaderna för flyg mellan Gotland och fastlandet, samt motionen 1971: 497,
6. att riksdagen godkänner de av departementschefen i statsrådsprotokollet i övrigt förordade riktlinjerna för ett transportstöd till Gotland,
7. att riksdagen till *Transportstöd för Gotland* på tilläggsstat I till riksstaten för budgetåret 1971/72 under sjätte huvudtiteln anvisar ett förslagsanslag av 900 000 kr.

Stockholm den 3 december 1971

På trafikutskottets vägnar

SVEN GUSTAFSON

Närvarande: herrar Gustafson i Göteborg (fp), Lothigius (m), Hjorth (s), Persson i Heden (c), Hugosson (s), Sellgren (fp), Rosqvist (s), Lindberg (s), Håkansson (c), Magnusson i Kristinehamn (vpk), Karlsson i Malung (s), Torwald (c), fru Thunvall (s), herrar Komstedt (m) och Sundgren (s).

Reservationer

1. beträffande frågan om nedsättning av godstaxan för *vissa ingående transporter* av herrar Gustafson i Göteborg (fp), Lothigius (m), Persson i Heden (c), Sellgren (fp), Håkansson (c), Torwald (c) och Komstedt (m) som anser att

dels den del av utskottets yttrande på s. 4 som börjar med "Utskottet har" och slutar med "nämnda motionsyrkanden" bort ha följande lydelse:

"Utskottet har i princip funnit sig kunna godta den av departementschefen förordade konstruktionen av stödet. Beträffande vissa varuslag bör emellertid, såsom i motionen 1971: 1588 yrkats, stöd utgå även för införsel till Gotland. Enligt utskottets mening är det sålunda angeläget att stärka förutsättningarna för näringslivet och därmed för länets utveckling genom stöd för ingående transporter av råvaror och halvfabrikat. Utskottet anser därför att en skyndsam utredning bör göras i frågan samt att härav föranledda förslag föreläggs riksdagen. Utsköt-

tets sålunda intagna ståndpunkt torde innebära ett tillgodoseende även av det i motionen 1971: 1592 framställda yrkandet i frågan.

Vad utskottet härom anfört bör av riksdagen ges Kungl. Maj:t till känna."

dels utskottets hemställan under 2 bort ha följande lydelse:

"2. att riksdagen med bifall till motionerna 1971: 1588 och 1971: 1592, nämnda motioner såvitt nu är i fråga, ger Kungl. Maj:t till känna vad utskottet anfört beträffande fraktstöd för vissa transporter till Gotland,"

2. beträffande *förstatligande av Gotlandsbolaget och AB Sjölinjer* av herr Magnusson i Kristinehamn (vpk) som anser att

dels det stycke i utskottets yttrande på s. 4 som börjar med "Av förut" och slutar med "AB Sjölinjer" bort ha följande lydelse:

"I motionen 1971: 1589 föreslås att riksdagen i skrivelse till regeringen begär förslag om förstatligande av Gotlandsbolaget och AB Sjölinjer. Utskottet anser i likhet med motionärerna att nämnda rederier har en stark monopolställning i fråga om sjötransporten på Gotland och att fraktpriserna i anledning härav kunnat hållas höga. Detta förhållande har givit höga vinster till dessa rederier. Det nu föreslagna trafikstödet skulle ytterligare stärka Gotlandsbolagets och AB Sjölinjers monopolställning, vilket utgör anledning till att dessa rederier borde förstatligas.

Utskottet delar sålunda motionärernas uppfattning om att ett förstatligande av Gotlandsbolaget och AB Sjölinjer är att föredra för att för framtiden lösa Gotlands trafikproblem. För att stimulera näringslivet på Gotland och ge öbefolkningen en jämbördig ställning med övriga medborgare i landet, vilket måste vara målsättningen, bör rederirörelsen drivas utan vinstsyfte och, om så är nödvändigt för att uppnå denna målsättning, även ta nödvändig förlust på sjötrafiken på Gotland."

dels utskottets hemställan under 3 bort ha följande lydelse:

"3. att riksdagen med bifall till motionen 1971: 1589 i skrivelse till Kungl. Maj:t begär förslag om förstatligande av Gotlandsbolaget och AB Sjölinjer,"

3. beträffande *nedsättning av godstaxan* av herrar Gustafson i Göteborg (fp), Lothigius (m), Persson i Heden (c), Sellgren (fp), Håkansson (c), Torwald (c) och Komstedt (m) som anser att

dels det stycke i utskottets yttrande på s. 5 som börjar med "Utskottet har" och slutar med "anslagsmedel beräknas" bort ha följande lydelse:

"Utskottet har i nu berörda delar funnit sig böra vidta en ändring av departementschefens förslag. På de i motionen 1971: 1588 anförda grunderna anser utskottet nämligen som ett första led en höjning av det föreslagna 50-procentiga stödet för Gotlandsfrakten till 65 % vara nöd-

vändig. Utskottet tillstyrker därför att en sådan höjning av stödet sker.

Vad utskottet i denna fråga anfört bör av riksdagen ges Kungl. Maj:t till känna.”

dels utskottets hemställan under 4 bort ha följande lydelse:

”4. att riksdagen med bifall till motionen 1971: 1588, såvitt nu är i fråga, i skrivelse till Kungl. Maj:t som sin mening uttalar att nedsättningen av godstaxan för utgående transporter må utgöra 65 %.”

4. beträffande ytterligare åtgärder i syfte att skapa likställighet mellan Gotland och fastlandet av herrar Gustafson i Göteborg (fp), Lothigius (m), Persson i Heden (c), Sellgren (fp), Håkansson (c), Torwald (c) och Komstedt (m) som anser att

dels den del av utskottets yttrande som på s. 6 börjar med ”Utskottet vill i anledning” och på s. 7 slutar med ”motionen i fråga” bort ha följande lydelse:

”Utskottet finner för sin del — på de i motionen anförda grunderna — angeläget att en sådan skyndsamt utredning kommer till stånd och resulterar i förslag om ytterligare åtgärder i det av motionärerna angivna syftet. I anslutning härtill vill utskottet erinra om att redan 1964 års Gotlandstrafikutredning i sitt betänkande (SOU 1967: 29) framhöll att det finns utrymme för en inte oväsentlig sänkning av den officiella biltaxan till och från Gotland. Möjligheterna för en sådan sänkning bör nu prövas. Vidare synes böra beaktas de i motionen 1971: 1591 framförda önskemålen att det statliga stödet till Gotlandstrafiken efter den treåriga försöksperioden grundas på den s. k. vägprincipen samt att utredning sker och förslag i dessa delar framläggs före försöksperiodens utgång.

I samband härmed bör också prövas det i motionen 1971: 1592 framförda förslaget att fraktstödet skall omfatta lastbilstransporter enligt likartade regler som gäller inom andra delar av stödområdet.

Frågan om statsbidrag till erforderliga utbyggnader av Visby hamn bör likaledes prövas.

I motionen 1971: 408 har yrkats att riksdagen hos Kungl. Maj:t begär åtgärder för att nedbringa flygkostnaderna mellan Gotland och fastlandet. Ett yrkande av samma innebörd har ställts i motionen 1971: 1592. Vidare har i motionen 1971: 497 yrkats att riksdagen hos Kungl. Maj:t begär att de statliga avgifter, som belastar Gotlandsflyget, slopas.

Såsom i motionen 1971: 1592 framhållits behandlas frågorna härom inte i propositionen. Det framstår dock som angeläget att åtgärder vidtas i syfte att även dessa kostnader nedbringas för att åstadkomma en allmän sänkning av kostnadsnivån på Gotland — framför allt med hänsyn till den fördyrande faktor för näringslivet och turismen som kostnaderna utgör. Vad nu anförts gäller i tillämpliga delar även de statliga

avgifter som f. n. belastar Gotlandsflyget. Vilken lösning som skall väljas för att möjliggöra en reducering för trafikanterna av angivna kostnader och avgifter måste närmare övervägas, varför det bör ankomma på Kungl. Maj:t att föranstalta härom samt för riksdagen lägga fram förslag i ämnet. Utskottet tillstyrker alltså nu berörda motionsyrkanden.

Slutligen bör, såsom i motionen 1971: 1588 yrkats, samråd komma till stånd under den treåriga försöksperioden mellan Gotlands kommun och kommunikationsdepartementet angående den slutliga lösningen av Gotlands trafikfrågor. Utskottet finner det också önskvärt att formerna för detta samråd skyndsamt fastställas.

Vad utskottet sålunda anfört bör av riksdagen ges Kungl. Maj:t till känna.”

dels utskottets hemställan under 5 bort ha följande lydelse:

”5. att riksdagen i anledning av motionerna 1971: 1590 och 1971: 1591, motionen 1971: 1592 i vad avser transportstöd för lastbilstransporter, motionen 1971: 1588 i vad avser statsbidrag till Visby hamn samt samråd mellan Gotlands kommun och kommunikationsdepartementet, motionerna 1971: 408 och 1971: 1592, sistnämnda båda motioner i vad avser kostnaderna för flyg mellan Gotland och fastlandet, samt motionen 1971: 497 som sin mening ger Kungl. Maj:t till känna vad utskottet anfört rörande ytterligare åtgärder i syfte att skapa likställighet mellan Gotland och fastlandet i fråga om kostnader för transport av gods, fordon och passagerare.”

5. av herrar Gustafson i Göteborg (fp), Lothigius (m), Persson i Heden (c), Sellgren (fp), Håkansson (c), Torwald (c) och Komstedt (m) som under förutsättning av bifall till den med 3 betecknade reservationen anser att utskottets hemställan under 7 bort ha följande lydelse:

”7. att riksdagen i anledning av Kungl. Maj:ts förslag samt motionen 1971: 1588, nämnda motion i vad avser ytterligare medelsbehov, till *Transportstöd för Gotland* på tilläggsstat I till riksstaten för budgetåret 1971/72 under sjätte huvudtiteln anvisar ett förslagsanslag av 1 100 000 kr.”

